

PC World

2000. július

Szolgáltatások az interneten 2.

Úrlapok, Lev.lista

Készítette: Móricz Attila

www.moricznet.hu

Előszó

Most az előző részben elkezdett űrlapkészítést folytatjuk tovább. Előbb azonban az űrlapelemek jobb megismeréséhez elvégzünk néhány feladatot, ugyanis a weblapjaink készítésekor mindig felmerül, hogyan oldjuk meg a hiperhivatkozásokkal kapcsolatos gondokat. A feladatok megoldásából megismerhetünk néhány hasznos módszert, amelyet a kevesebb és a több weblappal rendelkező felhasználók is jól tudnak használni.

Miután szereztünk némi gyakorlatot az űrlapelemek használatában, felhasználjuk azokat olyan internetes szolgáltatások igénybevételéhez, amelyekhez már csatlakoznunk kell az internetre. Eljátszunk a gondolattal, hogy amikor egy e-mailt küldünk egy weblapról, akkor az hová érkezik meg. Ugyanis az e-mail érkezhét hagyományos postafiókba, de akár mobiltelefonra is SMS formájában. Ha pedig ez még ingyenes is, akkor már kezd izgalmassá válni a dolog.

Megismerhetünk számos olyan helyet, ahol jobbnál-jobb programok állnak a rendelkezésünkre, nekünk csak a megfelelő weblapot kell hozzá elkészítenünk, és már használhatjuk is azokat. Egyes helyeken különleges szolgáltatásokat is nyújtanak, amelyekről szintén szó lesz.

Természetesen nem mutathatok be minden szolgáltatást, de azok forrását igen. Az ismertetőkben elsősorban arra hívnám fel a figyelmüket, hogyan kell a weblapokon leírt információt értelmezni, feldolgozni és az űrlapunkat elkészíteni. Ezt követi annak internetes webhelyünkre való felmásolása, bár erre sok esetben nincs is szükség. A weblapot megnyithatjuk a helyi fájlrendszerünkben is, de ha telepítettünk egy helyi webszervert, akkor onnan is.

A *Küldés* gombra kattintva az űrlapunk mezőinek tartalmát küldjük el a megadott e-mail-címre, ami jó esetben, szó szerint azonnal meg is érkezik. Így a küldés után át is válthatunk a levelezőprogramunkra, és le is tölthetjük a postafiókunk tartalmát. Persze ha bizonyos e-mail-címre érkező levelek SMS-ben megérkeznek, akkor a letöltés elmaradhat, mert az üzenet azonnal olvasható a mobilunk kijelzőjén. Így a tesztelés lépései lényegesen lerövidülhetnek.

Folytatjuk a levelezőlistáról szóló ismertetésünket is, bár már kisebb terjedelemben, hiszen az is annyira sok szolgáltatást foglal magában, hogy valamit hagynom kell önöknek is...:-)) Végezetül a mobilos olvasók figyelmébe ajánlom az olvasói rész bevezetőjét, mert nem elég küldeni e-mailt, azt fogadni is tudni kell a telefonon!

Móricz Attila

www.moricznet.hu

Tartalomjegyzék

Úrlapok különleges feladatokra.....	4
Úrlapelemek hiperhivatkozások helyett.....	4
Legördülő lista egyszerű kivitelben.....	4
Hiperhivatkozások tárolása tömbökben.....	6
Legördülő lista beírása parancsfájlból.....	7
Gombok használata.....	10
Információgyűjtés úrlapelemekkel.....	12
Ingyenes parancsfájlok az interneten.....	13
Információmorzsák e-mailben vagy SMS-ben.....	17
SMS küldése úrlapról.....	17
További úrlapelemek.....	21
Kapcsolómező.....	21
Rádiógombok.....	21
Többsoros szövegmező.....	21
További úrlapküldő szolgáltatások.....	22
Úrlapküldés a Weblabornál.....	22
Elküldendő mezők.....	22
Különleges szolgáltatás.....	24
Levelezőlista beállításai (eGroups).....	26
A levelezőlista különleges szolgáltatásai.....	26
A lista védelme és a kirekesztések.....	26
Működési beállítások.....	26
Levelezőlistából hírlevél.....	27
A csoportos munkavégzés eszközei.....	27
Adatbázisok (táblázatos adatok) közzététele.....	27
Hiperhivatkozások gyűjtése.....	27
További szolgáltatások.....	27
Naptárbejegyzések készítése.....	28
Olvasók.....	29
Kedves Mobilosok!.....	29

Fontosabb címek

<http://stop.extra.hu/extra>

<http://weblabor.externet.hu>

<http://www.creative-dr.com>

<http://cgi.resourceindex.com>

www.moricznet.hu

<http://sms.gt.com.ua:8080/SendSM.htm>

<http://www.www.quios.com>

<http://www.egroups.com>

<http://sms3.ini.hu>

Úrlapok különleges feladatokra

A múltkori részben már említettem néhány különleges felhasználási lehetőséget, de előbb az egyszerűbb és kipróbálhatóbb példákra kellett összpontosítanunk. Most viszont az első tapasztalatok birtokában már bátrabban elvégezhetünk komolyabb feladatokat is.

Előbb megnézzük, hogyan lehet úrlapelemeket felhasználni a weblapjainkon hiperhivatkozások helyett, majd olyan hiperhivatkozásokat készítünk, amelyekre kattintva a felhasználó tudtán kívül küld egy e-mailt (SMS-t), és a böngészője megjeleníti a kért oldalt. Ez azonnali jelzésként szolgálhat arra, hogy bizonyos weblapjainkat megnézte valaki. Utána a többi úrlapelemet is munkára fogjuk egyszerűbb feladatok végrehajtására.

Úrlapelemek hiperhivatkozások helyett

Elsősorban keretes weblapoknál használható ez a módszer arra a célra, hogy a hivatkozott oldalt ne lehessen külön ablakban megnyitni. Viszont olyankor is hasznos, ha bizonyos oldalak száma folyamatosan és ütemesen növekszik, így a hagyományos hiperhivatkozásokat nehéz lenne minden egyes weblapunkon folyamatosan frissen tartani.

A másik előnye például egy legördülő listás megvalósításnak az, hogy az a néhány úrlapelem viszonylag kevés helyet foglal el a weblapon, viszont az összes weblapunkhoz biztosít hozzáférést.

Ha pedig a megjelenítést egy JavaScript vagy VBScript végzi, ami ráadásul külön fájlban található, akkor azt csak egyszer kell letöltenie a felhasználónak, így minden oldalon viszonylag gyorsan megjelenhet.

Legördülő lista egyszerű kivitelben

Az egyik legjobb, legegyszerűbb és a leginkább helytakarékos megoldás nagymennyiségű hiperhivatkozás kis helyen történő elhelyezésére. A lista ugyanis csak egy keskeny és rövid sávnyi helyet foglal el, viszont legördítésekor nyugodtan elfoglalhatja az egész képernyőt is, nem zavaró, hiszen csak rövid ideig tart a művelet.

Az úrlapelemet helyezzük el a weblapon tetszőleges helyen, nevezzük el (`name="DI"`), majd először adjunk meg pár tetszőleges elemet (*Alma, körte, szilva, meggy stb.*). Szúrjunk be egy parancsfájlt is a weblap elejére, ami majd a kiválasztott elem lekérdezésére szolgál.

A weblap a parancsfájllal együtt így néz ki: (`s_urlap_1.htm`)

```
<html>
<head>
<title>Úrlapelemek 1.</title>
</head>
<body>
<p><script language="VBScript"><!--
Sub D1_onChange ()
    MsgBox D1.selectedIndex
End Sub
--></script></p>
<hr>
<p><select name="D1" size="1">
<option selected>&lt;Válasszon egy témát&gt;</option>
    <option>LSI könyv</option>
    <option>PC World cikk</option>
    <option>Tipppek füzet</option>
    <option>Olvasók</option>
    <option>Mobil</option>
</select></p>
</body>
</html>
```

Ebben a példában csak kipróbáljuk a legördülő lista használatát, de konkrét feladatot nem oldunk meg vele. A weblap tartalmaz egy parancsfájlt, egy elválasztó vonalat és egy listát, amelynek elemeit az „*option*” elemnév zárja közre. A parancsfájlból az *MsgBox* utasítással megjelenítjük a lista (*neve: D1*) kiválasztott (*selected*) elemének indexét (*index*). A listából történő újabb elem kiválasztása esetén változás történik, így végrehajtásra kerül a *onChange()* eseménykezelő. Ha azonnal munkára is akarjuk fogni az úrlapelemet, akkor adjuk meg, hogy töltsse be a böngészőbe az egyik sorszámozott fájlnkat.

```
Sub D1_onChange ()
window.location.href = "tippek-" & D1.selectedIndex & _
    ".html": 'Eredmeny pl.: tippek-3.html fájlnév
End Sub
```

Hiperhivatkozások tárolása tömbökben

Az előbbi kis kiegészítéssel már hiperhivatkozásként működött a listánk, hiszen a **window.location.href** utasítással megadjuk az *ablaktartalom (window) helyének (location) hiperhivatkozását (href)*. Mivel egy karakterláncot kell megadni, így a fájlnevet egyszerű karakterláncműveletekkel állítjuk össze.

Itt az indexet akkor tudjuk felhasználni, ha a weblapjainkat tudatosan úgy nevezzük el, hogy az egy témanévből és egy sorszámból áll, mint itt például a *tippek-1.html ... tippek-11.html*.

Ha viszont egy ilyen dinamikusan növekvő listánk van, akkor nem szabad azt a weblapba ágyazni, mert akkor minden egyes weblapon el kellene végezni a módosítást, ami csak hibához vezethet. Ezért most két lépésben úgy átszereljük a weblapunkat, hogy a legördülő lista teljes megvalósítása külön parancsfájlba kerüljön.

Először a programlistánkat helyezzük külön parancsfájlba, így annak a weblapon már csak a forrását nevezzük meg. Lássuk a példát (*s_urlap_2.htm*):

```
<html>
<head><title>Urlapelemek 2.</title></head>
<body>
<p><script language="VBScript" src="slista2.vbs">
</script></p>
<hr>
<p><select name="D1" size="1">
<option selected>&lt;- Válasszon egy témát -&gt;</option>
  <option>LSI könyv</option>
  <option>PC World cikk</option>
  <option>Tippek füzet</option>
  <option>Olvasók</option>
  <option>Mobil</option>
</select></p>
</body>
</html>
```

A parancsfájlban egy tömbváltozót töltünk fel hiperhivatkozásokkal, illetve készítünk egy függvényt, ami a kiválasztott sorszámú tömbelemet adja vissza. Ez pedig a teljes hiperhivatkozás lesz karakterlánc formájában, amelyet csak a már ismert **window.location.href** utasítás után kell írunk.

Teszteléshez használhatjuk a *window.status* utasítást is, mert a szintaktikája pontosan azonos, de az elkészült hiperhivatkozást az állapotosrba írja ki, így annak helyességét könnyedén ellenőrizhetjük.

Íme a parancsfájl tartalma (*slista2.vbs*):

```
Dim s1(20)
alapcim = "http://www.extra.hu/moricz/"
s1(1)="lsi/lsi.htm"
s1(2)="pcworld/pcworld.htm"
s1(3)="pcworld/tippek.htm"
s1(4)="pcworld/olvasok.htm"
s1(5)="nokia/mobil.htm"

Function Hova(ix)
Hova = alapcim + s1(ix)
End Function

Sub D1_onChange ()
    window.status = Hova(D1.selectedIndex)
    ` window.top.location.href = Hova(D1.selectedIndex)
End Sub
```

A parancsfájlból szubrutinon kívül található a tömb megadása, adatokkal való feltöltése, mert így a weblap letöltésekor ezeket, mint globális változókat definiáljuk, és a weblap teljes élettartama alatt elérhetők.

Így amikor a *DI* nevű legördülő lista kiválasztott eleme megváltozik, akkor a *Hova()* függvény meghívásakor átadott sorszámmal valójában egy tömbelemre hivatkozunk. Mivel függvényt használunk, ezért visszakapunk egy értéket, itt a példában egy karakterláncot, ami egy hiperhivatkozás.

Legördülő lista beírása parancsfájlból

Most következik az ígért második lépés, amikor is a legördülő listát is parancsfájlból írjuk a weblapra, így azon gyakorlatilag két hivatkozás marad, amellyel a beszúrást helyét jelöljük meg.

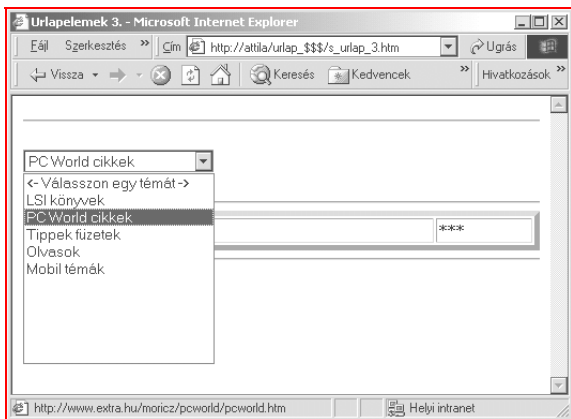
Ehhez válasszunk egy tetszőleges weblapelemet (*bekezdés, táblázatcella stb.*), ahová elhelyezzük a legördülő listát, azt nevezzük el (*id=lista1*), és szűrjünk be egy parancsfájlt, amelynek csak a forrását adjuk meg (*src=slista3.vbs*).

A végeredmény lényegesen áttekinthetőbb (*s_urlap_3.htm*):

```

<html>
<head><title>Urlapelemek 3.</title></head>
<body>
<hr>
<p id="lista1">*</p>
<hr>
<table border="5" width="100%"><tr>
<td id="lista2">
<script language="VBScript" src="slista3.vbs">
</script>
</td>
<td>***</td>
</tr></table>
<hr>
</body>
</html>

```


1. ábra. Hiperhivatkozások a legördülő menüben

A weblapon mind a bekezdésre, mind a táblázatcellás elhelyezésre láthatunk példát. A következő parancsfájlból elhelyeztem egy *lista2.innerHtml* utasítást

is, ahol az átadott paramétert ki lehet cserélni a *lista1.innerHtml* utasításnál láthatóval, és akkor a lista átkerül a bekezdésből a cellába. Természetesen ez arra példa, ha több legördülő lista található az oldalon, akkor is elég egyetlen parancsfájl alkalmazása.

Így azonban a parancsfájlunk lett hosszabb, viszont azt csak egyszer kell megírni, és utána minden oldalon csak hivatkozni kell rá (*slista3.vbs*).

```

Lx9 = 10
Dim s1(10), C1(10)
alapcim = "http://www.extra.hu/moricz/"
C1(1)="LSI könyvek"
s1(1)="lsi/lsi.htm"
C1(2)="PC World cikkek"
s1(2)="pcworld/pcworld.htm"
C1(3)="Tippek füzetek"
s1(3)="pcworld/tippek.htm"
C1(4)="Olvasok"
s1(4)="pcworld/olvasok.htm"
C1(5)="Mobil témák"
s1(5)="nokia/mobil.htm"

e1 = "    <option>": e2 = "</option>"
ls1 = "<select name='D1' size='1' " + _
      "onchange='D1_onChange()'>" + vbCrLf
ls1 = ls1 + "<option selected>" + _
      "&lt;- Válasszon egy témát -&gt;" + _
      e2 + vbCrLf
For i=1 to Lx9
    ls1 = ls1 + e1 + C1(i) + e2
Next
ls1 = ls1 + "</select>" + vbCrLf

lista1.innerHtml = ls1
lista2.innerHtml = "El is lehet egy <B>lista</B>"

Function Hova(ix)
Hova = alapcim + s1(ix)
End Function
    
```

```
Sub D1_onChange ()  
    x = D1.selectedIndex  
    window.status = Hova(x)  
End Sub
```

A programlistánk eleje kiegészült egy másik tömbbel, amelyben a címkéket (CI) tároljuk. Így előbb megnevezzük a listában megjelenő címkét, majd a másik tömbbe azonos indexszel beírjuk a hozzá tartozó hiperhivatkozást. Utána az *ls1* változóba sorozatos összeadási művelettel összeállítjuk azt a weblapba írandó karakterláncot, amely megjeleníti a legördülő listát.

Ennek beírása történik meg a *lista1.innerHtml = ls1* utasítással. A *lista1* nevű weblapelembe, mint tárolóba (*bekezdésbe, cellába*) beszurjuk azt a HTML-kódot (*innerHTML*), amit az egyenlőségjel után megadunk. Érdeemes kipróbálni a *lista2.innerText = ls1* utasítást is, amely ugyanazt szöveggént szurja be.

Gombok használata

Az előbbinél lényegesen egyszerűbb a gombok használata, viszont éppen ezért nem is bízhatunk rá komolyabb feladatot. Ha valaki rákattint, akkor a megadott hiperhivatkozást jeleníti meg az adott ablakban. Persze fokozhatnánk a hangulatot, hogy a gombra mutatáskor már egy kép vagy egy sűgűszűveg jelenik meg a kurzor poziciójában, de errűl részletesebben a dinamikus weblapokrűl szűlű cikkben olvashatnak.

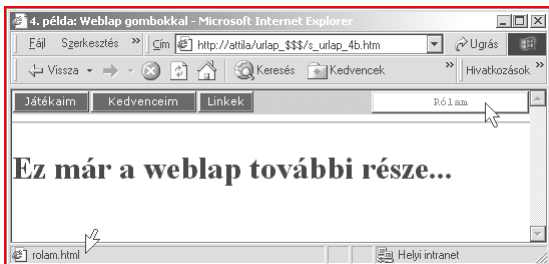
Most inkább nézzűnk olyan példákat, ahol a hiperhivatkozások helyett gombokat használunk. Ennek több elűnye is van. A gombok *stílusa* megváltoztatható, elűre definiálható, így akár egységessé is tehetűk. Ha pedig úgy döntűnk, hogy igénybe veszűnk valamilyen CGI-szűlgűltatást, amelynűl egy „űrlap” elűkűldésekor kapunk egy e-mailt (*vagy SMS-t*), mikűzben a felhasználűl vűltűzatlantul megkapja a kűrt oldalt, és ekűzben semmit nem vesz észre, akkor erre a kűvetkező szintre való tovűbblepés a felűleten nem is lesz láthatű.

A gombok használata mellett szűl az is, hogy dűszes kialakítás és táblázatban való elhelyezés esetén akár táblacelláknak is nézhettűnk azokat, így teljesen beolvadnak a weblapba. Ha pedig valaki régebbi webbűngésűt használ, akkor csak a dűszítés nem jelenik meg, de a gombok műkűdűkűpesek maradnak.

Most egy olyan példát nézzűnk meg, amely kifejezetten a kezdűk honlapjára való. Hasznűlatával elkerűlhetűk a keretes weblapok, és magában hordozza a tovűbbfejlesztés lehetűségűt is. Kifejezetten szűp, de mégis egyszerű. Bűr a weblap tartalma rűnűzésre bonyolultnak tűnhet, de egy HTML 4-et tűmogató weblapszerkesztű gombok jellemzűinek műdosítását és a stűlusok megadását is ismeri.

```
<HTML><HEAD>
<STYLE>
.gomb1 {background:green; color:white;
        font-family:Verdana; font-size="8pt"}
.gomb2 {background:white; color:red;
        font-family:Courier; font-size="8pt"}
</STYLE>
<script language="VBScript">
Sub rolam_onClick()
    window.location.href= "rolam.html"
End Sub
</script>
<TITLE>4. példa: Weblap gombokkal</TITLE>
</HEAD>
<BODY leftMargin=0 rightMargin=0 topMargin=0>
<TABLE border=0 cellspacing=0 width="100%"
        bgColor=lightgreen><TR>
<TD><INPUT id=game1 class=gomb1 type=button
        value=Játékaim></TD>
<TD><INPUT id=kedv1 class=gomb1 type=button
        value=Kedvenceim></TD>
<TD><INPUT id=link1 class=gomb1 type=button
        value=Linkek></TD>
<TD align=right width="100%">
<INPUT id=rolam class=gomb2 type=button
        value="        Rólam        "></TD>
</TR></TABLE>
<hr>
<H1>Ez már a weblap további része...</H1>
</BODY></HTML>
```

A weblap tartalmaz egy táblázatot, amelyet egy vízszintes vonal (<hr>) választ el a weblap érdemi részétől. A táblázat cellái nem rendelkeznek formázással, kivéve az utolsót, amelynél azt adtuk meg, hogy 100% széles legyen. Látszólag ennek nincs értelme, viszont így érhetjük el azt, hogy minden cella csak a neki szükséges helyet foglalja el, az összes többit pedig engedje át a megjelölt cellának. Ha ez még jobbra igazított is, akkor érhetjük el az ábrán is látható különleges igazítási formát.

2. ábra. Gombsor segíti a navigálást kevés weblap esetén

Minden gombnak van egy azonosítója, amit majd a rákattintáskor használunk. A *class* paramétere a fejlécben (*HEAD*) definiált stílusokra (*STYLE*) hivatkozik. A *Value* paraméter tartalmazza a gombon megjelenő feliratot. Érdemes megnézni az utolsót, amelynél szóközzel érhető el a széles gomb.

Talán kezdőknek zavaró lehet, hogy a paraméterek megadásánál nincs mindenhol kitéve az idézőjel. Viszont nem kötelező, ha a paraméter szigorúan egy szóból áll, tehát nem tartalmaz szóközt. Egyes programok így írják meg a weblap forrását, ezért nem árt hozzászokni a látványhoz, bár nem kötelező követni. Néha előnye is van.

Az *onClick()* szubrutinokból csak egyet írtam le helytakarékoságból, de értelemszerűen mindegyik gombhoz meg kell írni. A szubrutin neve a gomb azonosítójából áll, az aláhúzásjelből, és a kezelt eseményből. Az események listája megtalálható például a *2000. januári PC World Visual Basic 3.* cikkben.

A fejlécben látható stílus megadását csupán értelmezni kell egy angol szótár segítségével, és könnyedén alkalmazhatjuk a látott jellemzőket a weblapjaink megjelenésének egységesítésére.

Információgyűjtés űrlapelemekkel

Az előző gombokkal navigáló weblapoknál lehet a legkönnyebben információkat gyűjteni a felhasználókról anélkül, hogy azok bármit is észrevennének. Természetesen semmilyen különleges információra ne gondoljunk, csak olyan általános adatokra, amit a webböngésző közzétesz a gépünkről.

Az ilyen információgyűjtésnek természetesen minimális forgalom esetén van csak értelme, különben a kapott levélrengeteggel nem tudnánk mit kezdeni. Korlátozhatjuk az információküldést egyes weblapokra is. Például, ha arra va-

gyunk kíváncsiak, hogy bizonyos hirdetésünk felől milyen böngészővel és környezettel rendelkező felhasználók érdeklődnek, akkor csak annak a weblapnak a megnyitására használjuk a *titkos információküldést*.

Ingyenes parancsfájlok az interneten

☞ http://cgi.resourceindex.com/Programs_and_Scripts/

Ezen a címen több ezer különböző letölthető és felhasználható CGI- Perl- és egyéb parancsfájlt találunk. Most olyan űrlapküldő szolgáltatásra van szükségünk, amely elküldi nekünk e-mailben a kért adatokat, de az általunk megadott weblapot jeleníti meg. Így a gombra kattintás egy hiperhivatkozást utánoz, de közben küld nekünk egy e-mailt is.

☞ <http://www.creative-dr.com>

Itt találunk egy számunkra most megfelelő szolgáltatást. Lehet, hogy van jobb is, én erre bukkantam rá. Előbb ki kell tölteni egy regisztrációs lapot, majd kapunk e-mailben egy azonosítószámot. E nélkül is használható a szolgáltatás, de feleslegesen hosszú szöveget küldözget, míg az azonosítóval csak a lényegét.

A szolgáltatást úgy kell használni, hogy a küldés gombhoz rendelt parancs tartalmazza a Perl-fájl helyét, az azonosítónkat, és a megjelenítendő weblap címét. Az űrlapunk ebben az esetben csak egy gombot tartalmaz, esetleg egy rejtett mezőt, amelyben egy-két böngészőről szóló információt is magunkhoz veszünk. Íme egy példa (*s_urlap_5.html*):

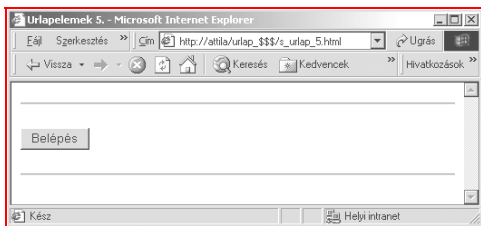
```
<html>
<head>
<title>Urlapelemek 5.</title>
</head>
<body onload=kezd() >
<script language="VBScript">
Sub kezd()
txt = navigator.appName
txt = txt + " " + navigator.appVersion
txt = txt + " " + navigator.cpuClass
Fl.info1.value=txt
Fl.i2.value= navigator.systemLanguage
End Sub
</script>
<HR>
```

```

<form name="F1" method=POST action=
http://www.creative-dr.com/cgi-bin/free/form_mailer/
fmailer.pl?9876&http://www.extra.hu/moricz/e-urlop.htm>
<input type=hidden name=info1>
<input type=hidden name=i2>
<input type=hidden name="form_index" value="info1, i2">
<input type=submit value="Belépés">
</form>
<HR>
</body>
</html>

```

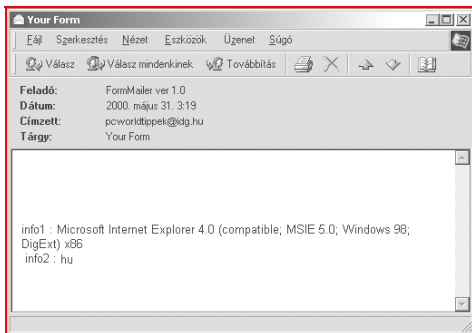
A weblap a két vonal között tartalmazza az űrlapot, amelyből a felhasználó csak a „Belépés” gombot látja. Ha rákattint, akkor a listában kiemelt webcímen lévő weblapot meg is kapja, de közben elküld egy-két információt e-mailben.

3. ábra. Az ártatlannak tűnő „Belépés” gomb

A belépést követően még a címsorban látható a hosszú cím, ezért olyan oldalt kell megadni, amely gyorsan megjelenik, és a címsávban is hamar megjelenik a valós cím, ami elrejtje az idegen címet.

Az előbbi weblap parancsfájljának eredményeképpen az alábbi elektronikus levelet kapja a címzett. *(Persze csak a példa kedvéért...:-)*

4. ábra. Az e-mailben elküldött információk

Így az űrlapokon lévő hasonló témájú kérdésekre adott felhasználói válaszokat akár ellenőrizhetjük is még az elküldés előtt. Valójában erre valók a felhasználói parancsfájlok (*scriptek*). Lássunk egy-két tudnivalót a weblapról. A **kezd()** szubrutin kiolvassa a publikus felhasználói adatokat, majd hozzárendeli azokat az űrlap rejtett mezőihöz. Ha láthatóvá akarjuk tenni a mezőket, akkor írjunk a **hidden** helyett **text** kulcsszót, és már is látható és szerkeszthető lesz a mező tartalma.

A kapott e-mail tartalmat és a **navigator** objektum tulajdonságait párosítsuk össze, és megkapjuk, melyik elem mit tartalmaz. Fontos, hogy a FORM paramétereit jól adjuk meg, mert gyakorlatilag ott van a lényeg. Tetszőleges mezőket használhatunk, tetszőleges névvel, de csak azokat postázza, amelyeket felsoroljuk a „*form_index*” nevű mezőben vesszővel elválasztva. Ez az egyetlen kötött nevű mező. A **Submit** gomb felirata is tetszőleges lehet, de mint tudjuk, a **Submit** típusú gomb indítja el az űrlap küldését. (*További hasznos (?) információkkal szolgálnak még a document, a screen, a window és más objektumok, amelyeket le lehet kérdezni a felhasználótól. Az IP-címét így nem lehet...:-)*)

☞ http://cgi.resourceindex.com/Programs_and_Scripts

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying http://cgi.resourceindex.com/Programs_and_Scripts/Remotely_Hosted/. The page content is organized into two columns of links, each with a title and a brief description:

Access Counters (55) Display how many visitors you've had in graphical format.	Logging Accesses and Statistics (32) Track the number of visitors to your site and log other useful information.
Advertisements (19) Set up banner rotations on your web page and track their statistics.	Mailing List Management (17) Create and manage mailing lists over the web on remote hosts.
Bulletin Board Message Systems (55) On-line message forums allowing for threaded discussions.	Miscellaneous (20) Other CGI scripts which do not fit into other categories or merit their own.
Calendars (8) Schedule events on-line and/or allow users to post dated information.	Password Protection (13) Password protect your web site using CGI scripts hosted on other servers.
Chat (16) Real time chat scripts for use on the web hosted by a remote server.	Postcards (18) Allow visitors to your web page to send an internet postcard to someone.
Classified Ads (8) Users can post information on buying, selling and/or trading possessions.	Random Images (4) Randomly select an image or background to be displayed on your web page.
Clocks (6) Display the current time on your web page in a graphical format.	Random Links (8) Offer visitors to your site a random link from a pre-selected list.
Collections (24) Sites that remotely host a collection of various scripts for your use.	Redirection (18) Redirect users in several different ways. Jump boxes, browser based, etc.
Countdowns (4) Display on your web page the length of time until a specified event occurs.	Searching Your Web Site (10) Search your web site using a remotely hosted CGI script.
Form Processing (31) Process basic forms and most send results through e-mail.	Shopping Carts (27) Set up shop on the web with these shopping cart and catalog programs.
Guestbooks (63) Guestbooks allow visitors to your web site to sign in and leave a message.	Survey and Voting (36) Conduct surveys or take votes on the web to find out what's popular.
Imagemaps (1) Create clickable image maps to redirect	Website Promotion (9) Promote your web site with the help of

The browser's address bar shows the URL http://cgi.resourceindex.com/Programs_and_Scripts/Remotely_Hosted/Form_Processing/ and the status bar indicates 'Internet'.

5. ábra. A szolgáltatásként kínált különféle programok

Információmorzsák e-mailben vagy SMS-ben

Az előbbi példánál a szolgáltatás webhelyén regisztrált e-mail-címre küldik el az űrlap postázandó mezőinek tartalmát. Azonban mint tudjuk, az e-mail-cím olyan is lehet, amelyet egy arra szakosodott kiszolgálógép részben továbbít SMS-ként egy megadott mobilszámra.

Hivatalos formában a szolgáltató által megadott formájú e-mail-címet lehet használni, ami például a Pannon GSM-nél a 0620telszam@sms.pgsm.hu lehet, de csak PMP előfizetés birtokában, míg a Westelnél minden előfizető regisztrálhat magának elektronikus levélcímet (neved@westel900.net), amelyre viszont csak a feladó és a tárgysor érkezik meg. Az előbbi példában bemutatott e-mail például Pannon mobilra teljes egészében megérkezik, mert az e-mail tartalma általában rövidebb, mint 640 karakter.

Más formában is lehet SMS-ben fogadni üzeneteket. Ilyen például a Quios, ahol a regisztráció után kapunk egy nevem@quios.com címet, amelyre érkezett levelek feladóját és tárgysorát küldi ki SMS-ben. Egyesek szerint jól működik még a telszam@sms.gate.ru is (*bár az én leveleim rendszerint másnál kötöttek ki*). Ez azért hasznos, mert 1 db SMS-ben elküldi a feladót, a tárgyat, és a levélből annyit, amennyi még belefér, no és nem kell regisztrálni semmit.

Így ha a valós, letölthető e-mail-címünk helyett olyat adunk meg, amelynek tartalmát SMS-ben megkapjuk, akkor percre pontosan informálva leszünk arról, hogy mikor lapozgatja valaki a weboldalainkat, vagy csak bizonyos kiemelt figyelmet érdemlő weblapunkat.

Külön érdekes lehet az a helyzet, amikor kapunk egy SMS-t a weblapra való belépésről, majd utána kapunk-e és mikor egy másik értesítést arról, hogy az illető kitöltötte az ott található űrlapot. Ha nem jön újabb értesítés, akkor az illető csak elolvasta az ott látható információkat, de nem töltötte ki az űrlapot. Ha ez gyakran előfordul, akkor el kell gondolkodnunk azon, hogy vajon mi a hiba? Mit rontottunk el? Esetleg a kérdések túl bizalmasak, amelyeket a felhasználók nem osztanak meg velünk.

SMS küldése űrlapról

Ha valaki gyakran internetezik és van mobiltelefonja, esetleg olyan előfizetéssel, amelyhez nem lehet e-mail-címet igényelni, akkor biztosan keresi azokat a helyeket, ahonnan SMS-t lehet küldeni mobilra. Mivel ezeket a helyeket mindig úgy kell vadászni, ezért hasznosabb, ha összegyűjtünk pár linket és/vagy űrlapot a saját weblapunkra, így mindig kéznél vannak, és nem kell keresgélni. Igaz, időnként frissíteni kell, és nem olyan megbízhatók, mint a fizetős változatok.

A módszer igazán egyszerű. Keressünk ingyenes SMS-küldő szolgáltatást az interneten, majd ha találtunk egyet, akkor küldjünk is egy SMS-t magunknak. Ha az gyorsan megérkezik (*jó esetben azonnal!*), akkor mentjük el azt a teljes weblapot, és keresgéljünk tovább. A kapcsolat bontása után kezdődik az igazi munka. Ha a weblapot nem lehet elmenteni, vagy az részenként nem működik (*néha ilyen is van*), akkor annak az oldalnak a címét jegyezzük fel.

Erre a weblapra csak hiperhivatkozással fogunk mutatni. Amelyiket viszont szét tudjuk szedni, annál keressük meg azt a FORM részt, amelyik a küldést végzi. Másoljuk ki belőle a lényeges mezőket, alakítsuk át kedvünkre, netán egészítsük ki egyedi elemekkel, majd szerkesszünk belőle új (*magyar nyelvű*) weblapot. Ezt már mi is könnyebben tudjuk használni, és gyorsabban megjelenik az űrlap, mint az interneten lévő, mert ez lehet a saját gépünkön is. Ha pedig olyan weblapot készítünk, amelyiken több mező is van, akkor egy belépés alkalmával egyszerre több SMS-t is el tudunk küldeni.

Lássunk egy példát (*s_urlop_6.html*):

```
<HTML><body>
<SCRIPT LANGUAGE="vbscript"><!--
Sub document_onclick()
  'SMS1.SM.focus():SMS1.SM.select()
End Sub
Sub MN_onkeyup()
  x = len(SMS1.SM.value)
  SMS1.hossz.value= CStr(x)
End Sub
--></SCRIPT>

<FORM ACTION="http://sms.gt.com.ua:8080/SendSM.htm"
METHOD="GET" name="SMS1">
<table><tr><td>
Az üzenet: <br>
<TEXTAREA id="SM" NAME="SM" rows=12 cols=18
  onkeyup="MN_onkeyup()">Hi, Attila</TEXTAREA>
</td><td>
Hívószám: <BR>+
<INPUT TYPE="text" NAME="MN" size="12"
  Value="3620"><BR><BR>
Az SMS hossza:<BR>
```

```
<INPUT TYPE="text" id="hossz" size="2" value=00>
<INPUT TYPE="submit" VALUE="Küldés!"><BR>
<!-- http://sms3.ini.hu -->
</TD></TR></TABLE>
</form>
</body></HTML>
```

A weblap egy űrlapot tartalmaz, amelyen van egy szövegterület, de ez lehetne egy egysoros szövegmező is. Ebbe fogjuk az üzenetet beírni. A neve kötött, ne változtassuk meg. Én viszont kiegészítettem egy eseménykezelővel, amely minden egyes billentyűleütés (*pontosabban felengedés*) alkalmával meghívásra kerül, és a másik szövegmezőbe beírja az üzenet hosszát. Ez egy tájékoztató adat nekünk, hogy tudjuk, mennyit írhatunk még a 160 karakterből.

Az *MN* nevű mező tartalmazza a telefonszámot, amelyet pluszjel nélkül, de országhívóköddal együtt kell megadni. Ha ezt a mezőt átállítjuk *hidden* típusúra, akkor előre meg is adhatjuk a *value* mezőben a saját telefonszámunkat, ahová bárki küldhet SMS-t. Így csak az látja meg a mobilszámunkat, aki beleméz a weblap tartalmába.

Ha saját célra használjuk a szolgáltatást, akkor érdemes elhelyezni a weblapon egy legördülő listát, amely tartalmazza a legfontosabb személyek nevét és telefonszámát. Ehhez egészítsük ki a weblap parancsfájlt tartalmazó részét, és az űrlapot is. Például:

```
<body onload=kezd() >
<SCRIPT LANGUAGE="vbscript"><!--
Sub kezd()
    SMS1.D1.focus()
End Sub
Sub D1_onChange()
    SMS1.MN.value=SMS1.D1.value
    SMS1.SM.focus()
End Sub
```

A parancsfájlnk újítása, hogy kezdéskor a fókusz azonnal a „telefonkönyvre” kerül, illetve az új elem kiválasztása után a mobilszámot azonnal be is írja a megfelelő mezőbe, és át is helyezi a fókusz a szövegterületre.

A weblapra az alábbi legördülő listát helyezük el, természetesen egyénileg kialakított listával:

```
<p><select name="D1" size="1">
  <option selected> [Telefonkönyv] </option>
  <option value="36203333444">PC World</option>
  <option value="36203333443">Miklos</option>
  <option value="36203333442">Kiado</option>
  <option value="36203333441">Papa</option>
</select></p>
```


6. ábra. A Windowsban Active Desktop elemeként is megjeleníthetjük

Ha pedig még kiegészítjük a legfrissebb hiperhivatkozásokkal is, amelyek segítségével további SMS-eket küldhetünk, akkor egész hasznos kis weblap ke-rekedik belőle (*az ábrán több látható, mint amint a fent leírt forrásfájlból kö-vetkezne*). Érdeemes még feltenni rá olyan űrlapokat is, amelyekkel SMS-t lehet küldeni a Pannon Mobil Posta előfizetőknek. Ennél viszont nagyobb szöveg-mezőt használunk, mert a szöveg kb. 640 karakter hosszú lehet.

Ha olyan űrlapküldő szolgáltatást használunk, amelyiknél a tárgy is megad-ható, akkor a westeles ismerőseinknek is küldhetünk SMS-t, ahol az üzenetet a levél tárgyrészébe írjuk, és nem a szokásos szövegtörzsbe.

Hasonlóan érdemes a **Quios** szolgáltatást használókra is ezt az előbbi űrlapot kibővíteni, mert az is csak a feladó nevét és a tárgyat küldi el. Ha viszont a tárgy eléggé hosszú, akkor az üzenet akár 2 SMS hosszú is lehet.

További űrlapelemek

Ha megnézzük a *FrontPage Expressben* az *Űrlapmezők* eszköztárat, akkor találunk még néhány olyan elemet, amelyet még nem próbáltunk ki. Valójában mindegyikről nagyon sokat lehetne írni, de ha van egy jó dokumentációnk a HTML nyelvről, a VBScriptről, vagy bármelyik másik leírónyelvről, akkor ott már átnézhetjük a további elemek tulajdonságait is.

A VBScript programjainkban mindig valamilyen esemény bekövetkezésére várunk, és amikor az elérkezik, akkor valamelyik elem egyik tulajdonságát átállítjuk. Ezt minden elemnél megtehetjük. A különbség csak az, hogy az elemek tulajdonságai változóak, de azért többségében azonosak.

Kapcsolómező

A weblapjainkon például úgy vehetjük hasznát, ha egy alcím mellett (*alatt*) megjelenítjük, és rákattintva (*neve_onClick*) megjeleníti vagy elrejtí az alatta lévő bekezdés tartalmát. Így előállíthatunk egy rövid, kivonatos listát, de ha valakit érdekelnek a részletek, akkor a kapcsolómezőkkel az egyes alcímek alatti szövegeket megjelenítheti. Az állapotának lekérdezéséhez a *neve.checked* módon kérdezhetjük le a tulajdonságát. Például egy programban:

```
If neve.checked then MsgBox "Bekapcs.", 0, neve.checked
```

Rádiógombok

A rádiógombokat általában csoportokban alkalmazzuk. Ilyenkor minden rádiógomb neve (*name tulajdonsága*) megegyezik, de az értékük (*value tulajdonságaik*) eltérők. Így a lekérdezésnél is a névhez tartozó értéket kell lekérdeznünk, és abból tudjuk meg, hogy melyik rádiógombra kattintott a felhasználó.

Többsoros szövegmező

Az „*SMS küldése űrlapról*” című fejezetben már találkoztunk vele. Ez az elem eltér a többitől, mert a kezdő- és a lezáróelem is kötelező, és a kettő között lévő szöveg a szövegterület tartalma. A **value** tulajdonságával viszont ugyanúgy lekérdezhető a tartalma, mint más űrlapelemnél.

Ezért ha valahol egysoros szövegmezőt alkalmazunk, de nem férünk el benne, akkor is nyugodtan cseréljük azt le szövegmezőre. Egyetlen hátránya van, például SMS bevitelnél, hogy az egysorosnál megadható a MAXLENGTH paraméter, amellyel különösebb ellenőrzés nélkül is korlátozhatjuk a mezőbe írható szöveg hosszát.

További űrlapküldő szolgáltatások

A <http://weblabor.externet.hu> címen megtalálunk mindent, ami egy webhely ingyenes létrehozásához szükséges. Számos hiperhivatkozást tartalmazó oldalakon gyűjtik azoknak a helyeknek a címeit, amelyeken ingyenesen hozzájuthatunk a webhelyünk építéséhez szükséges szolgáltatásokhoz.

Azonban a jobb webhelyszolgáltatók biztosítanak ügyfeleik részére ingyenes számlálókat, űrlapküldéshez szükséges programokat, és más olyan szerveroldali szolgáltatásokat, amelyeket a felhasználók többsége nem tudna elkészíteni. Így viszont csak használnunk kell azokat a megadott séma alapján, ami sokkal könnyebb, mint megírni azokat a CGI- vagy Perl programokat.

Űrlapküldés a Weblabornál

☞ <http://weblabor.externet.hu/szolg/urlap.htm>

A nevezett webcímen találunk a szolgáltatásról pontos információkat. Az ő űrlapküldési szolgáltatásuk lényegesen egyszerűbb, és nincs helyhez kötve, így a weblapunk bárhol lehet, bármelyik webhelyszolgáltatónál, sőt, akár helyi PWS webszerveren is, de a helyi fájlrendszerünkben is.

Ez a szolgáltatás lényegesen egyszerűbb, mint amit az Extránál megismerttünk, de a feladatot ez is elvégzi. Hiányossága az előzőhöz képest, hogy itt nem adhatjuk meg a válaszoldalt, azt a program fogja generálni. Így a szörföző felhasználó esetleg ott folytatja a barangolást és nem a mi oldalunkon.

Persze ezt is megoldhatjuk úgy, hogy külön ablakban jelenítjük meg az űrlapunkat, amelyet nem lehet átméretezni, nincs sem címsávja, sem más része. Így annak használata más célra nagyon kényelmetlen lesz, ezért a felhasználó azt be fogja csukni, és visszatér a mi oldalunkhoz.

Elküldendő mezők

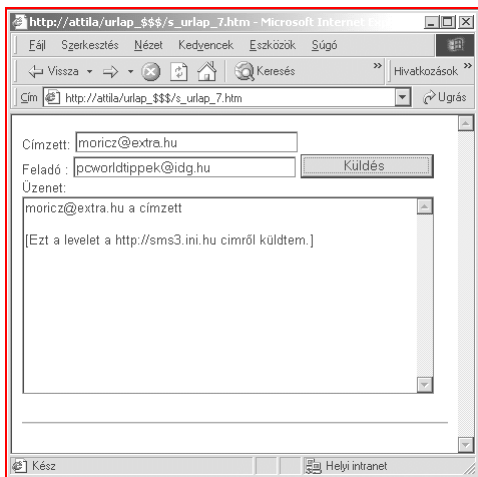
Az űrlap a szokásos módon a FORM elemmel kezdődik, amelynél az ACTION paramétert pontosan meg kell adni. Csak három kötelező elemet kell az űrlapon megjeleníteni, a feladót, a címzett e-mail-címét és a küldés gombot.

Továbbá bármilyen más űrlapelemek szerepelhetnek, azok mindegyike elküldésre kerül. Tetszőleges nevük és tartalmuk lehet, semmilyen kötöttség nincs. A válaszoldalt és a hibás alakú (!) e-mail-cím esetén megjelenítendő oldalt a program generálja, és a levél tárgysora sem módosítható. A feladó nem kap válaszlevelet sem, így feladatában eltér az Extránál megismerttől.

Íme az űrlap minimális elemei:

```

<HTML><BODY>
<FORM METHOD="post" ACTION=
    "http://weblabor.exnet.hu/cgi-bin/service/forms.pl">
<INPUT TYPE="hidden" NAME="cimzett" VALUE="a1@a.hu">
<INPUT TYPE="text" NAME="felado" VALUE="a2@a.hu">
    <!-- További űrlapmezők tetszoleges névvel -->
<INPUT TYPE="submit" VALUE="Küldés">
</FORM>
</BODY></HTML>
    
```


7. ábra. Az e-mail-küldésre szakosodott űrlapunk

A szolgáltatást használhatjuk e-mail-küldésre is, amikor is a *címzett* e-mail-címét tartalmazó mezőt sem rejtjük el (a *hidden* cseréljük *text* szóra). Ezt a weblapunkon kínálhatjuk gyors e-mail-küldési szolgáltatásként is, hiszen egy e-mail elküldéséhez nem kell más, mint a feladó, a címzett, és a szöveg. A tárgyisor is jó lenne, de ha nincs, hát érvük be anélkül.

Ha tehát beszurunk még egy szövegtérületet az űrlapra, akkor készen is van az e-mail-küldő űrlapunk. (*s_urlop_7.html*)

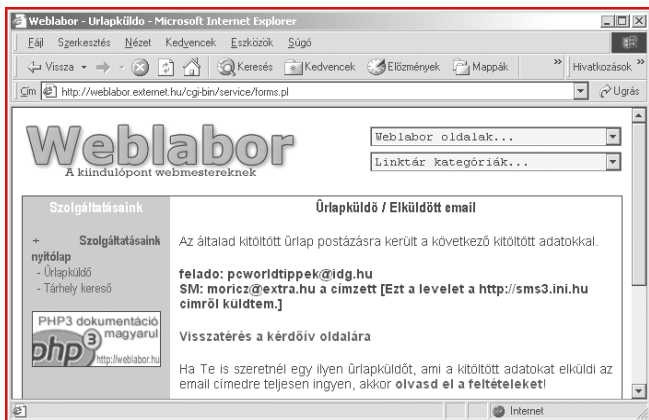
Üzenet:

```
<TEXTAREA id="SM" NAME="SM" rows=12 cols=65>
```

```
[Ezt a levelet a http://sms3.ini.hu cimről küldtem.]
```

```
</TEXTAREA><br>
```

Figyeljük meg, hogy a **<TEXTAREA>** elemnek van lezáró tagja is. A kettő közötti rész lesz a szövegmező kezdőértéke, ami ebben az esetben a küldés helyének címét tartalmazza.

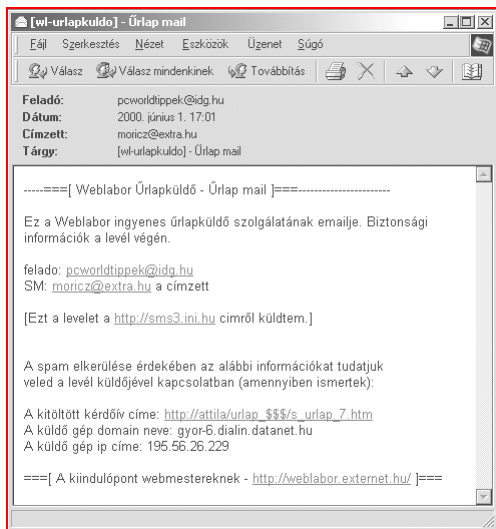
8. ábra. Az űrlap elküldése után megjelenő weblap

Különleges szolgáltatás

Egy mezei űrlapküldő program nem is nagyon érdemelne szót, de itt van egy kis plusz szolgáltatás. Az űrlapot kitöltő személy gépének helyzetéről kapunk két érdekes információt. Ez elvileg a SPAM-levelek kiszűrésére szolgál, de mi ebből megtudhatjuk, hogy helyileg honnan érkezett a levél.

Egy esetleges megrendelésnél fontos tudnunk, hogy a megrendelő valós adatokat írt-e be az űrlapra. Az előző ábrákon látható adatokkal kitöltött űrlapot a rendszer elküldte e-mailben, amelynek eredménye a következő ábrán látható.

9. ábra. A kitöltött űrlapnak még a forrása is ismertté válik

Ha tehát az a célunk, hogy az e-mailben látható információkhoz hozzájussunk, akkor ezt a szolgáltatást használjuk. Ha számunkra fontos, hogy az űrlapot kitöltő személy kapjon válaszlevelet, akkor az Extra szolgáltatása jobb. Több hasonló szolgáltatás található még az interneten, és ezekkel a példákkal azt akarom szemléltetni, hogy rendkívül egyszerű ezek használata, a kipróbálásuk sem okoz komoly fejtörést, ha pedig elégedettek vagyunk az eredményekkel, akkor használjuk egészséggel.

Ha megszűnik, akkor sem esünk kétségbe, keresünk másikat, módosítjuk az űrlapunkat, és minden haladhat tovább a maga megszokott menetében. Hasonló (talán azonos szerzőtől származó) szolgáltatást találunk az alábbi címen is, de itt (<http://w3.swi.hu/webm/cgi-bin/urlap.cgi;post>) a mezők: **mailto** és **felado**.

Levelezőlista beállításai (YahooGroups)

Már az előző részben felsorolt lehetőségek is egészen komfortossá teszik ezt a szolgáltatást, ami még ráadásul ingyenes is. De ezzel még mindig nem értünk a végére. Egyrészt, ha végignézzük a weblapon a bal oldalon a hiperhivatkozások sorát, már abból látszik, hogy van még néhány szolgáltatás, amelyet kihasználhatunk. Ráadásul mindegyik oldalon több beállítási lehetőség vár ránk.

A levelezőlista különleges szolgáltatásai

Ha egy levelezőlistán „csak” levelezni lehet, az általában elegendő is szokott lenni. Viszont ha vannak különleges szolgáltatásai, akkor azt sokkal szélesebb körben alkalmazhatjuk. Az *eGroups*nál az a jó, hogy nagyon egyszerű a beállítása, és ahhoz képest nagyon sok szolgáltatást nyújt.

A lista védelme és a kirekesztések

A *Members* alatt lévő linkekre kattintva megadhatjuk azoknak a felhasználóknak az e-mail-címeit, vagy más adatait, amellyel biztosíthatjuk, hogy a nem kívánt elemek ne iratkozzanak fel a listára. Időszakosan fel is függeszthetjük az egyes tagoknak postázandó leveleket.

Működési beállítások

A főoldalon (*Main Page*) lévő beállításoknál adhatjuk meg, hogy leveleket ki küldhet a listára, az moderált legyen-e vagy sem. Letilthatjuk a mellékletek küldését is, így megakadályozhatjuk azt, hogy egyesek véletlenül vagy direkt kellemetlenségeket okozzanak a tagoknak.

Korlátozhatjuk a listára való feliratkozást is. A lista alapértelmezésben nyitott, bárki feliratkozhat, de csak listatag küldhet a listára levelet, külső személy nem. A listán terjesztett levelek tárgysorában megjelenhet egy azonosító, így az Outlook Express Postabontó szabályaival könnyen rendszerezhetjük a beérkező leveleinket.

A weblapon bal oldalon látható hivatkozások egy-egy szolgáltatást jelölnek. Ezek használatát is korlátozhatjuk, moderálhatjuk, az adatok módosításának jogát is kiadhatjuk vagy elvehetjük a tagoktól. Különleges csoport esetén a külsős hozzáférést le is tilthatjuk.

A példában bemutatott lista megtekinthető, arra fel lehet iratkozni, ezután pedig a szolgáltatásokat is igénybe lehet venni.

Levelezőlistából hírlevél

A **Main Page** lapon lévő beállításokkal egy teljesen nyitott levelezőlistát átalakíthatunk hírlevél küldésére alkalmas listává. A hírleveles listán nem lehet levelezni egymással, és jó esetben csak a lista tulajdonosának lehet írni.

Így a listanévre sem lehet küldeni levelet, de szélsőséges esetben még azt is beállíthatjuk, hogy a felhasználók a válaszdással azonnal lemondják a hírlevelet. Ebben az esetben a webhely által biztosított szolgáltatásokat kell a kívánt szintig korlátoznunk.

A csoportos munkavégzés eszközei

Az előbbi példa ellentéte az, amikor a lista tagjai szoros napi munkakapcsolatban vannak egymással, és az internet eszközeit a webböngészőjük segítségével könnyedén használják. Ha ezek a személyek gyakran mozgásban vannak, de a cégük kisebb, így nem rendelkeznek állandó internetre csatlakozó hálózattal, de az internet elérésére mindenkinek megvan a lehetősége, akkor az eGroups vagy a hozzá hasonló szolgáltatások nagyon hasznosak lehetnek.

Adatbázisok (táblázatos adatok) közzététele

Egy kereskedő csoportnál nagyon hasznos funkció az árlisták és más táblázatosan ábrázolható adatok közzététele, amelyre itt lehetőség van. A **Database** linkre kattintva az adatbázisok listáját kapjuk meg, amelyeket a beállításoktól függetlenül bárki szerkeszthet vagy megtekinthet.

Az adatbázisok feltöltése előre elkészített Excel táblázatok birtokában viszonylag egyszerű, de helyileg is létrehozhatók. Az oszlopok megadásakor a képernyő vagy a webböngésző szélességére tervezzünk.

Hiperhivatkozások gyűjtése

Inkább hobbiszinten alkalmazott lista esetében hasznos az, hogy a **Links** hivatkozásra kattintva kapott oldalon a listával kapcsolatos hiperhivatkozásokat egy helyen gyűjthetjük össze megjegyzésekkel együtt. Ez elsősorban az újonnan csatlakozó tagok számára hasznos.

További szolgáltatások

A tagok rendelkezésére áll a csevegőszoba (*Chat*), a szavazófülke (*Polls*), tárolhatunk közös használatú fájlokat is a szerveren, de ha jobban megnézzük, akkor még bizonyára találunk sok hasznos szolgáltatást.

Naptárbejegyzések készítése

A lista témájával vagy a lista tagjaival kapcsolatos fontos eseményeket lehet bejegyezni és megtekinteni a **Calendar** hiperhivatkozásra megjelenő weblapon. A következő ábra éppen azt mutatja, hogyan készíthetünk el egy bejegyzést. A jobb oldalon látható naptár minden egyes pontja egy hiperhivatkozás, így könnyedén kiválaszthatjuk a megfelelő napot.

Az ábrán látható űrlapon megadhatjuk az esemény nevét, annak előfordulását, egy rövid leírást, az esemény gyakoriságát, ismétlődésének módját, szóval bármilyen fontos adatát. A **Description** mezőben megadott szöveget kapják meg a lista tagjai e-mailben, ha beállítjuk a **Reminders** melletti emlékeztetőt. A példában bemutatott eseményről visszavonásig minden hónap 25-én kapnak a listatagok értesítést arról, hogy a napokban a PC World megjelenése várható.

The screenshot shows the 'Add Event' form in a Microsoft Internet Explorer browser window. The browser address bar shows 'http://www.egroups.com/calevent/9110tipek?=&it=959881435'. The page title is 'eGroups : 9110típek Calendar: Add Event - Microsoft Internet Explorer'. The form is for the group '9110típek' and the event 'PC World megjelenése a napokban'. The date is set to June 25, 2000. The duration is 10:00 AM to 0:00 PM. The description is 'PC World magazin megjelenése a napokban várható. Keresd az újságárusoknál, de előfizetés rá, és akkor hozza a postás...'. The repeat option is set to 'every month'. The reminder is set to '15 mins before the event'. The form includes a calendar view on the right showing the date June 25 highlighted. The interface is in a Microsoft Internet Explorer browser window.

10. ábra. Egy ismétlődő naptárbejegyzés készítése értesítéssel

Az esemény neve fog megjelenni a **Calendar** linkre történő kattintás után kapott weblapon, ha ott a heti vagy a havi nézetet választjuk. A napi nézetre csak akkor van szükség, ha egy céges munkacsoport használja a listát.

Olvasók

FEJLÉC.

Kedves Mobilosok!

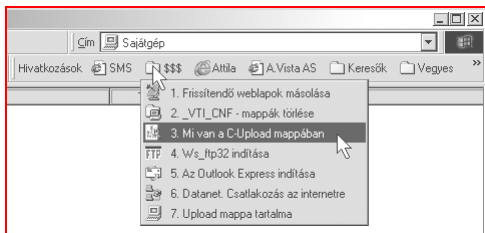
Először hozzátok szeretnék szólni, különösen a Pannon Praktikum előfizetők-höz, akik tudnak e-mail küldeni, de azt nem tudnak fogadni. Általában a kérdést elküldik, és azt várják, hogy SMS-ben (*max. 160 karakterben*) válaszoljak is nekik. Nem megy (~)! Ezért azt szeretném kérni a mobilosoktól, hogy ha mobilról SMS-ben küldenek kérdést, az e-mail-címüket írják meg az SMS-ben.

Sokkal jobb lenne, ha vennék a fáradságot, és regisztrálnának maguknak egy e-mail-címet valahol (*pl.: Freemail*), de hozzá egy másikat is a www.quios.com webhelyen, és azt a címüket megadnák az SMS-ben. Erre ugyanis nagyon hosszú SMS küldhető, de 255 karakter hosszú és több e-mail mindenképpen. (*jelenleg 800 karaktert küldtem; 6 db SMS-ben jött ki, de ez még nem a vége...;-)*) A telszam@sms.gate.ru címre nem küldök levelet, feleslegesen nem strapálom magam, mert vagy nem érkezik meg, vagy csak az első 120-140 karakter. (*Nem szoktam számolni a leütéseimet...;-)*

Úgy is jó, ha a „MAX140” jelzéssel küldenek e-mailt vagy SMS-t, mert akkor a választ szétvagdalom több darabra, és úgy kapja meg SMS-ben. Én nyitott vagyok az új technikára, de adjanak esélyt arra, hogy válaszolni tudjak. De még így is vannak módszereim arra, hogy az ilyen kezdő felhasználók részére ingyen SMS-t küldjek, amelyben röviden és nyersen ugyan, de kifejtem az előbb leírtakat, így nem maradnak akkor sem válasz nélkül. Ha viszont valaki havidíjas előfizető, és a küldő címére fogadni is tud e-mailt, akkor azt is jelezzé, például egy PMPOK jelzéssel. (*Pannon Mobil Posta OK.*)

„Van egy honlapom az Extánál. Eddig a ZIP-es feltöltést használtam, de a fájljaim összmérete annyira megnőtt, hogy a feltöltés nagyon hosszadalmas lett. Azt szeretném megkérdezni, hogy az FTP-programokban nincs-e olyan lehetőség, ami a szerveren és a gépemen található adatokat összehasonlíja, és csak azt tölti fel, ami valóban új vagy megváltozott?”

Nem tudok róla, mert én csak a WS_FTP32.EXE -t használom, az jó. Én tartom nyilván az attribútumokkal, hogy melyik fájlt módosítottam, így onnan tudom, melyiket másoljam fel. Ezt javaslok Önnek is. Én készítettem magamnak a Hivatkozások eszköztárra egy menüt, amelynek menüpontjai egy-egy részfeladatot végeznek el. Például átmásolják a megváltozott fájlokat a helyi webszerver mappájából a feltöltésre használt mappába, majd egy másik kikeresi itt azokat a mappákat, amelyeket törölhetek (a *FrontPage 97 feleslegesen átmásolt mappáit*)

11. ábra. Hasznos parancsok egy menübe összegyűjtve a Hivatkozásoknál

Frissítendő weblapok másolása:

```
C:\command.com /c xcopy D:\Webhelyek\internet\*.* C:\Upload\ /s /m
```

A parancs meghív egy MS-DOS parancssort, és átmásolja a módosított és az újonnan létrehozott fájlokat (/m) a C:\Upload mappába, majd törli azok arcív attribútumát (A), és az alkönyvtárakat is végigjárja (/s).

Mi van a C-Upload mappában:

```
C:\Windows\command.com /c dir C:\Upload\*.* /s /p /b /aa
```

Ez a parancs listázza egy MS-DOS ablakban a friss, háromkarakteres kiterjesztésű fájlokat, oldalanként (/p), felsorolva (/b) és az alkönyvtárakat végignévezve (/s).

„A Word 2000 szövegszerkesztő programot használom, és nem értem miért van az, hogy ahány dokumentumot megnyitok, a Word annyiszor kezd el futni. Ha nincs megoldás a többszöri futás megszüntetésére, akkor legyen szíves azt megírni, hogy mire jó ez az új Word szolgáltatás.”

Sajnos nem valósult meg következetesen minden Office 2000 alkalmazásban ez az újítás, amelynek szerintem az a célja, hogy arra mutasson rá, hogy az Alt+Tab billentyűkkel, vagy a tálcán a gombokra kattintva a feladataink között váltunk. Az előző változatokban a programok között kellett váltani, és azon belül az ablakok között (*Ctrl+F6-tal; Ctrl+Tab-bal*).

Ehelyett az új szemléletben a feladatok között váltunk, és minden feladatunk külön ablakban van. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a Word 2000 olyan sok példányban futna, mert az eléggé memóriafaló megoldás lenne. Az Internet Explorer sem fut 10 példányban, ha 10 ablakban böngészünk egyszerre.

„Amikor beírom a webszerverem nevét (<http://balint>), a szokásos "Kiszolgáló nem található" üzenet jelenik meg. (Ferencz Bálint 11 éves tanuló.)”

A *Vezérlőpult / Internet beállításoknál* a *Kapcsolatok* lapon válaszd ki a *Sose tárcsázzon* elemet. Így ha beírsz bárhol egy internetes címet, akkor nem fog automatikusan tárcsázni, erről le kell mondani, de ha beírod a <http://balint> címet, akkor azt viszont megtalálja. Nem elsőre, mert ad előbb egy üzenetet, de ott válaszd az *Újra* gombot, így másodikra megtalálja...:-))

„Az a gondom, hogy meg akartam nézni egy-két fájl tartalmát, és rosszul társítottam őket. Most viszont minden ilyen nevű fájl ugyanígy szerepel. Mit tegyek ez ügyben?”

Ennél misztikusabb tartalmú levelet keresve sem találnék...:-)) Nyisson meg egy mappát (*pl. Sajátgép*), majd válassza ki a *Nézet / Mappa beállításai (vagy Beállítások)* parancsot. Itt kattintson a *Fájltípusok* fülre. Keresse ki a kérdéses kiterjesztéseket, majd nyissa meg azokat egyesével a *Szerkesztés* gombbal. Itt találja meg az adott kiterjesztésű fájl helyi menüjében megjelenő parancsokat.

Itt tudja azokat módosítani, törölni, újat is itt vehet fel. A megnyitásnál az *Open* vagy *Megnyitás* parancsot nézze meg, és azt, hogy melyik jelenik meg félkövér betűkkel, mert azt fogja a rendszer alapértelmezésben az *Enterrel* való megnyitásnál használni. *(Az ábrát lásd a 8. Típek füzetben.)*

Legközelebb kérdezzen konkrétan, nevezze meg pontosabban mivel van gondja, milyen programmal idézte elő a bajt, milyen néven jelenik meg minden fájl stb. Az ilyen kérdésekre szó szerint csak tippet tudok adni, de nem biztos, hogy az valóban megoldást is ad a problémákra.

„Az Extránál a kérdőívet weblapomra már régen megcsináltam, de a válaszdoldal nem működik! Már minden lehetséges helyen ellenőriztem, és nem találtam hibát, de a válaszdólam azért sem jelenik meg! (Mező Ricárd, 15 éves budapesti tanuló; www.extra.hu/mezor/)”

Amikor kipróbáltam, még működött, de a leveledet olvasva már valóban nálam sem működött. A hibát jeleztem az *extra@extra.hu* címen e-mailben, és pár napon belül a hibát kijavították. Ilyen az internet. Állandóan változásban van, így az is lehet, hogy mire ez a füzet megjelenik, már máshol lépnek fel hibák.

„A közeljövőben merevlemezt szeretnék cserélni, így minden meglévő alkalmazásomat újra fogom telepíteni. Ezzel kapcsolatban szeretném kérdezni, hogy az Office 97-ben lévő Outlook címjegyzékét hogyan tudnám átmenteni, az újra telepített Outlookba. Elég, ha az állománynevet elárulja, ami a címjegyzéket őrzi.”

Általában, amikor valamit keresünk, akkor a következőképpen járunk el. Beleírunk egy új adatot az adott fájlba, majd azt elmentjük, esetleg kilépünk belőle. Majd a *Start* menü / *Keresés* / *Fájlok és mappák...* parancsát választva, akár az egész merevlemezt vagy a Sajtógépet megadva keressük az összes olyan fájlt, ami az utolsó 1 napon belül módosult *(a 2. lapon állítható)*.

Így sok fájlt fog listázni a rendszer, de az eredmény egyrészt elgondolkodtató, másrészt tartalmazni fogja a keresett fájlt. Ehhez az eredménylista ablakát nyissuk teljes képernyősre, majd kattintsunk a dátum oszlop fejlécére, egyet vagy kettőt, így a legfrissebb fájlok kerülnek legelőre. Az eredmény azért el-

gondolkodtató, mert olyan fájlok neveire is rábukkanunk, amelyekről nem is gondolnánk, hogy mi azokat módosítottuk.

Ezért is nem írtam le pontosan a fájl nevét, mert annak helyzete az önnél lévő telepítéstől is függ, másrészt ezzel a válasszal más ismeretlen helyen tartózkodó fájlját is fel tudja kutatni.

„Nem tudom, hogy emlékszik-e még rám. Én fordultam önhöz azzal a problémával, hogy nem működik a weblapos nézet. Ezt a problémát sikerült megoldanom. Kiderült, hogy az volt a hiba, hogy az nálam telepített IE5 hibás volt. Pár napja felraktam ezt az egyik PC World CD-ről, és működik.”

Az ilyen leveleknek örülök a legjobban, és ezek számomra a leghasznosabbak. Jeleztem a kérdezőnek, hogy valamelyik program telepítése vagy a sok kisebb program telepítése és eltávolítása nem volt jó hatással a Windowsra, de erre a verzióra nem gondoltam én sem.

Persze mindig előfordulhat, de én még ilyen fatális hibával rendelkező programmal nem találkoztam, szerencsére. Sokszor hiába adok több tippet is, azok nem vezetnek megoldásra még újratelepítéssel sem, ha a telepítendő programokban ilyen rejtett hibák vannak. Azért még mindenkinek megoldottuk a gondjait előbb vagy utóbb...:-))

„A PC Worldben leadott cikk a VRML-ről hibás, a példaprogramok nem működnek, mert az értékek után oda kell meg írni, hogy „.0”. Tehát a szélesség nem width 10, hanem width 10.0.”

A cikkben lévő képeket nem „rajzoltam”, hanem azok a programok eredményeit mutatják. Ha ön esetleg Netscape-et használ, vagy más webböngészőt, kérem jelezze, mert a programok Windows 95 / 98 / 2000-ben, IE 3/4/5-ben működtek a VRML2C.EXE (1'197 kB) kiegészítéssel. Csak általam elkészített és kipróbált programlistákat teszek közzé, mert én sem szerettem soha azokat, amelyek nem működtek az újságból a gépbe beírva. A weblapjaimon pedig a VRML-képeket megjelenítve is láthatja.